

Het Groninger Molenboek

Het Groninger Molenboek werd op 19 november 1981 te 11.30 uur in de Gedeputeerdenvergaderzaal van het provinciehuis ten doop gehouden. De zaal heeft nooit eerder, zoveel molenvrienden tegelijk binnen zijn wanden gehad. Daar waren bijna alle leden van de Provinciale Groninger Molencommissie, vertegenwoordigers van molenstichtingen, het Gilde van Vrijwillige Molenaars, subsidieverstrekkers, uitgeverij, medewerkers aan het boek, betrokken ambtenaren, waterschappen en de pers.

Het gezelschap verkeerde in een feestelijke stemming, waartoe de gastvrijheid van de provincie Groningen toe bijdroeg.

Gedeputeerde Ina Martens, voorzitter van de Provinciale Groninger Molencommissie, overhandigde het eerste exemplaar aan jhr. T.A.J. van Eysinga, vice-voorzitter van de Vereniging De Hollandsche Molen. Daarna sprak mevrouw Martens ongeveer de volgende woorden uit.

Daar verschijnt hij dan: Het Groninger Molenboek!

De Provinciale Groninger Molencommissie bracht al eens eerder een molenboek uit, getiteld: Groninger Molens. Dat was in 1958. Als voorbeeld voor dat boek diende een brochure van de molens in de provincie Utrecht. Daar werd een begin gemaakt met wat men later zou noemen: de provinciale molenboeken. Op voorstel van ir. J. Dieperink, de toenmalige secretaris van de Provinciale Groninger Molencommissie, besloot die commissie tot het doen uitgeven - door de n.v. Erven P. Noordhoff te Groningen - van het boek, dat nu wel wordt genoemd: het eerste provinciale molenboek van Nederland.

Men mag dus spreken van een stukje pioniersarbeid. Van voorzichtige pioniers. De oplage was slechts zo'n 450 stuks. De prijs f 7,50. Daarvoor werd geboden een foto en een beschrijving van de 100 toen bestaande Groninger molens, genomen door de beroepsfotograaf K.H. Smit te Groningen, en een algemene tekst van zo'n twintig pagina's van de heer B. van der Veen Czn, lid van de Molencommissie.

Toen - al weer enkele jaren geleden - besloten werd tot het uitbrengen van een tweede druk, werd aangenomen dat die ongeveer in dezelfde trant zou zijn. De werkopzet was daarom eenvoudig. De heer Van der Veen zou weer een algemene tekst leveren, terwijl de secretaris dank zij het archief van de molencommissie de beschrijvingen en andere tekstgedeelten kon bijwerken en uitbreiden. Hij kon tevens de fotografie van de molens op zich nemen.

Het is meer geworden! Er kwamen andere gedachten over provinciale molenboeken. De een na de ander verscheen, soms al in een volgende druk. Op Limburg na van alle Nederlandse provincies. Om aan de zeer sterk toegenomen belangstelling voor molens tegemoet te komen werden nieuwe hoofdstukken ingevoerd. Ook kwamen er veel meer illustraties. De oplage werd ten opzichte van de eerste druk ongeveer vertienvoudigd.

Het nieuwe boek bevat zo'n 250 afbeeldingen; de omvang is 270 pagina's; de prijs - dank zij subsidies - f 38,- bij bestelling in 1981. De uitgeverij is Wolters-Noordhoff/Bouma's Boekhuis b.v. te Groningen.

Van de verbrede inbreng getuigt de titelpagina, die luidt: "Groninger Molenboek door B. van der Veen Czn met medewerking van ir. J.C. Hoornenborg, B. Jongsma, dr. F.E. Nijdam en Hans Veerheym". Laatstgenoemde zorgde voor een opvallend hoofdstuk over de Groninger pelmolen. In het verwerken van gerst tot gort hebben de Groninger molens in Nederland een opvallende rol gespeeld. Een rol die overigens nog niet uitgespeeld is; eerder het tegendeel. Uiteraard zijn nog lang niet alle medewerkers genoemd.

Op de tekenkamer van de Provinciale Planologische Dienst werden oude constructietekeningen van molens tot nieuw leven gebracht. Ook tekende men daar de provinciale molenkaart, opgenomen in kleur in twee bladen. De heer Jan Bosboom van de Provinciale Planologische Dienst zorgde voor de lay-out, het ontwerp voor de omslag en voor verlichting van de tekst met molenvignetten. Ook werden twee kunstwerken van de schilder Jannes de Vries gereproduceerd.

Bij de te smalle organisatorische opzet - zo besloot mevrouw Martens - was het wel eens zuchten om al het werk, waar vaak langdurige en gerichte aandacht voor nodig is, in het dagelijkse werk in te passen. "Als u in de eerste zin van deze toespraak een zucht van verlichting besluisterde, klopt dat wel".

Grappig was wel dat jhr. Van Eysinga zijn zojuist ontvangen exemplaar onmiddellijk ging uitlenen, aan de heer B. van der Veen Czn. Inderdaad is het altijd spannend en verrassend hoe een nieuw boek er tenslotte uitziet. Voor de heer Van der Veen was de eerste kennismaking zeer gunstig. Hij dankte later in een toespraak de uitgeverij voor het prima geleverde vakwerk.

Ook alle andere aanwezigen werden aangenaam verrast met een gratis exemplaar. Inclusief die voor de commissaris der Koningin en de gedeputeerden was de uitgeverij zijn eerste 100 exemplaren kwijt.

Inmiddels is gebleken dat Het Groninger Molenboek een best-seller is. De helft van de oplage is al verkocht.

Bij deze Zelfzwichter hebt u een folder van Het Groninger Molenboek (en van de Historie van Groningen waarvan gelijktijdig een tweede druk verscheen) aangetroffen.

Afgedrukt in "De Zelfzwichter" jaargang 6, nr. 24, juni 1981, pag. 21-22.

Veen Czn., B. van der **Groninger molenboek**
Wolters Noordhoff / Bouma's Boekhuis bv. Groningen
270 p, 1981. 22 x 26,7 cm
met foto's, tekeningen, kaarten en routes

Deze pagina is onderdeel van de homepage van B. D. Poppen.

<http://www.bdpoppen.nl>